

Professor i kjeveortopedi ny leder av Forskerforbundet ved UiO:

Tannlege leder for forskerne i Oslo

Etter flere år i styret er professor Bjørn Øgaard valgt til leder i Forskerforbundets største lokallag ved Universitetet i Oslo, med vel 1 800 medlemmer. Han hadde egentlig tenkt å gi seg med styrearbeid nå, men klarte ikke si nei da han ble bedt om å ta ledervervet.

Professor Bjørn Øgaard ser frem til å overta ledervervet i Forskerforbundet og vil være på vakt overfor lønnsomhetskrav som kan gå på bekostning av universitetets egenart.

Tidende møter den påtroppende lederen bare timer før valget finner sted ved Forskerforbundets årsmøte 6. mars. Han er utmeldt av Tannlegeforeningen, men lei seg for at NTF sa opp dobbeltavtalen. Han tror begge foreninger kan tjene tannlegenes interesser like godt, men har selv valgt den foreningen som er skreddersydd for forskerne og universitetslærerne, og som han ser som mest lojal mot universitetsstrukturen. For tiden er han sykmeldt, men like fullt til stede på kontoret i Geitmyrsveien, selv

om han ikke har så mye på klinikken å gjøre med gipset arm. Av hygieniske årsaker.

– Hvilke saker står som viktigst for deg når du overtar ledervervet i Forskerforbundet?

– Først og fremst forskningspolitikk, og at vi skal fortsette

å være på vakt når det gjelder lønnsomhetstankegang og virksomhetsplanlegging. Ikke det at vi ikke kan rasjonalisere ved universitetet også, men vi må ikke tro at forskning kan virksomhetsplanlegges som alt annet, i industrien for eksempel. Forskerforbundet sto sentralt da det ble avverget å gjøre universitetene om til et særlovsselskap, i likhet med Telenor og Statoil. Ikke at det hadde vært spesielt farlig når det gjelder odontologi, tror jeg, for vi er etterspurt og kunne høstet av markedet. Internasjonalt også. Men universitetet kan ikke bare være for fag som lønner seg, og forskningen må være fri og uavhengig. Det å passe på dette, når det til stadighet dukker opp forslag om å gjøre ting mer effektivt, ser jeg som en viktig oppgave for Forskerforbundet. Blir ikke dette passet på, står hele universitetets egenart på spill. Dette synes jeg er mye viktigere enn penger. Uten at det betyr at jeg ikke har forskerlønn som en viktig sak.

– Da er vi inne på lønn, og med det rekruttering av forskere. Hvordan står det til med det innen odontologi for tiden?

– Det er vanskelig, og vi har dårlig tid. Her ved Avdeling for kjeveortopedi er de fleste 50 år og vel så

det. Vi har noen stipendiater, men ikke nok til å fylle opp. Og skal noen rekke å bli professorer før alle andre er gått av, begynner det virkelig å haste. Med dette i tankene har jeg vært opptatt av

forskernes lønn helt siden jeg gikk inn i styret i Forskerforbundet.

– Og det har ikke skjedd noen ting?

– Jo, det har det.

Universitetet er blitt bevisst på rekrutteringsproblemet i odontologi, og under lønnsoppgjøret i 2002 ble mange løftet opp fra bunnlønn. Men det

Universitetet er blitt bevisst på rekrutteringsproblemet i odontologi.

er langt igjen, og det er store forskjeller på hva du kan tjene som vitenskapelig ansatt og det man får utenfor universitetet. Jeg tenker ikke bare på privat praksis når jeg sier det, men også på stillinger i fylkeskommunen. Kjeveortopedene der er også vesentlig bedre betalt enn oss universitetsansatte. Her har vi gjennom flere generasjoner vektlagt andre ting enn lønn, og sett mer på at det er et faglig tilfredsstillende og spennende sted å jobbe. Men dagens unge ser nok annerledes på det, og det stilles også andre krav til levestandard i dag. Men når det er sagt, må jeg legge til at man av og til kan få inntrykk av at lønnsnivået er dårligere enn det er. For det er mulig å tjene til livets opphold og vel så det her også. Ikke minst fordi man kan gjøre ting i tillegg og få inntekter fra forskning, patenter, kursvirksomhet og praksis utenom. Det er rett og slett viktig at en forsker driver klinikk også når faget er så klinisk som dette.

– Er det andre ting enn lønn som gjør det vanskelig å rekruttere forskere?

– Ja, mange av dem som tar spesialistutdanning gjør det for å gå inn i eller overta en praksis, og de har aldri tenkt seg inn i noen forskerstilling. Dessuten er det et dobbelt kompetanseløp å bli forsker i spesialistfagene. Først er det en spesialistutdanning som tar tid, og så kommer forskerutdanningen, som også tar tid. Så det er ikke sånn at folk strømmer hit, og dette er ikke noe man gjør sånn rett etter tannlegeksa-

Vi har dårlig tid. Her er de fleste 50 år og vel så det.

men. Og selv om odontologi har mellom 30 og 40 stipendiater i dag, er det ikke mange av dem som holder på med de kliniske fagene. Mange er dessuten utlendinger, som drar tilbake til hjemlandet sitt når de er ferdige. Så da er det ganske få igjen som satser på forskerkarriere innen kliniske odontologiske fag.

– Hva var det som fikk deg til å gjøre universitetskarriere?

– Jeg er også blant dem som ikke hadde tenkt meg det. Jeg fortsatte i fylkeskommunal stilling etter at jeg var ferdig kjeveortoped i 1979. Men så gjorde

jeg et spesialistarbeid sammen med professor Gunnar Rølla, og det var uhyre interessant og stimulerende, og han er viljesterk og tar aldri nei for et svar. Så her har jeg vært siden 1988. Det er ofte tilfeldighetene som avgjør. Det er tilfeldighetene som har gjort at jeg blir leder av Forskerforbundet også. Det skal jeg bruke tid på, for det kan ikke gjøres med venstre hånd, og skal bli veldig spennende. Sånn er det med forskning også.

Universitetet kan ikke bare være for fag som lønner seg.

Og det med forskningstid er en tredje viktig ting som Forskerforbundet skal jobbe med fremover. Det er vesentlig, og det er mange fakulteter som har fått mindre tid til forskning etter innføringen av kvalitetsreformen, og pålegg om stadig nye oppgaver, for ikke å snakke om endeløse rapporteringer. Nå har det nye rektoratet gått til valg på akkurat det med forskningstid, og det er bra. Han

kommer fra ledervervet i Forskerforbundet, den nye rektoren, Geir Ellingsrud. Så han har det inne, avslutter Bjørn

Øgaard, som også ser frem til spennende oppgaver ved Avdeling for kjeveortopedi. Der de har fått midler til å bygge opp et nytt senter for avansert kraniofacial diagnostikk og behandling ved fakultetet, og der avdelingen nylig er blitt utropt til verdensledende innen både forskning og klinikk, av en rektor og professor fra et universitet i North Carolina.

Tekst og foto: Ellen Beate Dyvi

Dobbeltmedlemmene blir i NTF

Per 14. mars 2006 hadde 99 tidligere dobbeltmedlemmer, av Tannlegeforeningen og Forskerforbundet, betalt medlemskontingent til NTF for første halvår, etter at dobbeltmedlemskapsavtalen med Forskerforbundet ble sagt opp i 2005. Opprinnelig hadde NTF 128 betalende dobbeltmedlemmer. Ti av disse har meddelt at de melder seg ut av NTF. Dersom ingen av de 17 resterende dobbeltmedlemmene vil fortsette medlemskapet i NTF, er frafallet av dobbeltmedlemmer fra Tannlegeforeningen på 22,6 prosent.